

Uszty-Ilmszsk

A magyar brigád határidő előtt teljesíti építési feladatait

Az Angara folyón jelenleg már három villamoserőmű működik, — az irkutszki, a bratszki és uszty-ilmszki. Uszty-Ilmszskben — másodikként Bratszk után — új faipari komplexum építkezése kezdődött meg. Ebben a komplexumban központi helyet foglal el a cellulózgyár. Ez az objektum nemcsak a szovjet ötéves terv kiemelt beruházása, hanem egyben Bulgária, Magyarország, az NDK, Lengyelország, Románia és a Szovjetunió nemzetközi gazdasági együttműködésének egyik színtere is.

Az üzem beindulása után a résztvevő országok a Szovjetunióból évente átlagban 50 ezer tonna szulfát-cellulózt kapnak. Ez a mennyiség több mint 300 millió példány első osztályú papírra nyomtatott könyv kiadásához elegendő. Az uszty-ilmszki cellulózra alapozva Bulgáriában, Magyarországon, az NDK-ban, Lengyelországban és Romániában már most új nyomdaipari üzemek tervezése van folyamatban.

Ez a magyarázata annak, hogy a tudományos-technikai forradalom legújabb vívmányait magában egyesítő cellulózgyár beruházása a KGST-országok közös erőfeszítéseivel folyik. Az építkezés területére érkeznek a Duna, a Visztula és az Elba partjairól a berendezések, gépek, anyagok.

Október méltó megünnepléséhez csatlakozott a háromszáz tagú magyar Kun Béla építőbrigád is. A Nagy Október 60. évfordulója tiszteletére a magyar fiatalok vállalták az általuk épített objektum határidő előtti átadását.

Hanec István, a brigád vezetője a közelmúltban részt vett Irkutszkban egy szovjet — magyar tudományos szimpóziumon, melyet a magyar internacionalisták a szovjet-hatalom megszilárdításáért Szibériában vívott harcban játszott szerepének szenteltek... „Büszkek vagyunk arra, hogy azon a szibériai földön lehetünk, ahol egykor internacionalista honfitár-

saink a Vörös Hadsereg katonáival vállvetve harcoltak a Nagy Októberi Szocialista Forradalom vívmányainak védelmében — mondta felszólalásában. — Mindent megteszünk, hogy méltóak legyünk elődeink internacionalista testvériségéhez”.

És újabb brigád érkezett a Német Demokratikus Köztársaságból. Az uszty-ilmszki építkezések moszkvai igazgatóságától megtudtuk, hogy a német fiatalok elsősorban az építőipari szakmák mesterei. A faipari komplexum legkülönbözőbb objektumainak az építkezéseken dolgoznak majd. Uszty-Ilmszsk ma már nemcsak a szocialista gazdasági együttműködés, de a nemzetközi szolidaritás nagyszerű iskolájává is vált. Egy mással versenyezve, eltanulva egymás mesterfogásait és kicserélve a tapasztalatokat, a baráti országok fiataljai olyan üzemeket építenek, amely egyaránt gazdasági fogja valamennyi szocialista országot.

Juri Szinyjakov
APN—KS

„Vissza akarjuk szerezni a bizalmat”

A Gépjárműjavító Isz céljairól

Alighogy belépek a zseb-kendőnyi elnöki irodába, máris felberreg a telefon. Az elnök mutatja: foglaljak helyet. Hogy kivel beszél, nem tudom. Annyit azért kiviszek a szavakból, hogy türelmet kér egy ügyféltől: „Egyelőre nincs meg az az alkatrész, ami szükséges az autójuk javításához, talán holnap...”

— Sokat szól ez a masina — telepedik le az elnök a szemközti székbe —, és nemcsak ilyen ügyek miatt. Vanak emberek, akik gratulálnak az új munkakörhöz, vannak, akik viccesen, de részvétlenül biztositanak.

Arva Ferencet (korábban a FEMTEX-nél volt hasonló funkcióban) május 28-án választotta elnökévé a Szegedi Gépjárműjavító Ipari Szövetkezet. Nem sokkal előtte a régi elnök lemondott, a főkönyvelő pedig más munkahelyet választott. Az ok: vizsgálatok sora derített fel visszaéléseket, lazaságokat a szövetkezet portáján.

— Mi történt azóta?

— Négyezer híján négy-száz ezer forint...

— Mit takar a szám?

— Ennyi a fél éves mérleg-hiány. Szép kis summa. Pár hét alatt nem lehet csodát művelni, talán még pár hónap alatt sem...

— Gondolom, nem ülnek azért ölbe tett kézzel...

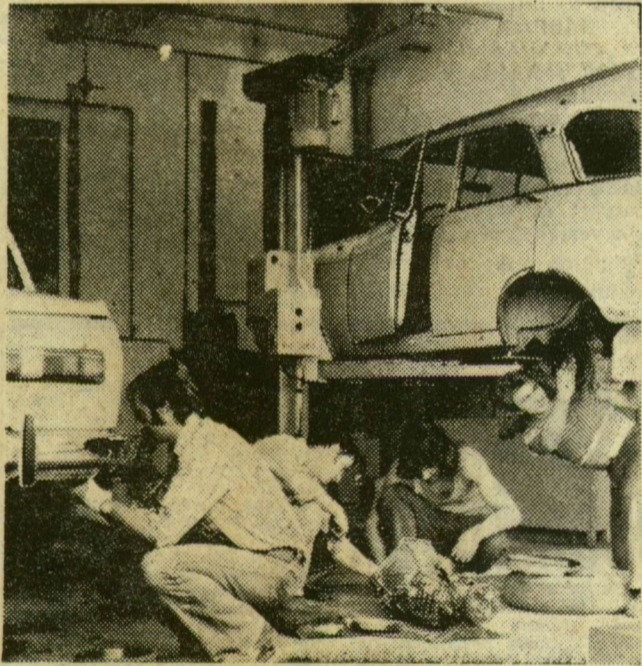
— Év végére nem szabad, hogy hiányunk legyen. „Kigazdálkodjuk” ezt a négy-száz ezret!

— Van rá garancia?

— Van. Legnagyobb gondunkat különben nem is ez jelenti. A szövetkezet jó hírt kellene visszaszerelni. Ez az a nehezebb. Néhány kuncsaftunknak megrendült a bizalma. Ez a baj!

— És az orvosága?

— Az új vezetés hozzáfogott a rendteremtéshez. És ott, ahol a legrosszabb állt a szénánk, a Cserzy Mihály utcai autójavító műhelyünkben. Az elsődleges cél a középvezetés erősítése volt. Ezt belső káderfejlesztéssel oldottuk meg. Szigorítottuk a technológiai fegyelmet. Bevezettük, hogy a megrendelőnek a művezető és a javítást végző szerelő együttesen adja át gépkocsiját. Így ha baj van, reklamáció, maga a munkát végző dolgozó is fe-

Somogyi Károlyné felvétele

Dolgoznak a szerelők az Olajbányász téri új szervizben

lel; nem bújhat el a személytelenség kódébe. — A futójavítást három-, a felújítást húsznapos határidőre vállalják. Előfordul, hogy mégis késnek...

— Főként az alkatrészhiány lúdas ebben. És még valami. Egy milliós raktárunkban igen sok olyan alkatrész van, ami régen lefutott kocsikhoz való. A helyet foglalják csak a kurrens alkatrészek elől, a pénzt dobjuk csak ki miattuk!

— Ez volt a múlt, a rossz örökség...

— Amely belenyúlik a mába — kapcsolódik a beszélgetésbe Juhász István, a műszaki vezető.

— A vekkerre gondolsz — bólint Arva Ferenc.

— Arra. Képzeld csak el, ebben a szövetkezetben bármi is történt, sohasem rendelték el fegyelmet. Volt a motorkerékpár-javító részlegünkben egy igen jókezd szakember. Megváltunk tőle. Hogy miért? El sem hinné. Azt mondta, hogy ő nem hajlandó fél hétre bejárni. Már ott tartottam, hogy felajánlottam neki: saját zsebből veszek neki egy éb-

előg. Elbúcsúztunk. Pedig jó motorost nagyítóval is nehéz találni.

— Summa?

— A régi műhelyeket rendbetesszük. Új szervezeteket építünk. Legutóbb az Olajbányász téren. Hét ember dolgozik benne. Megelégedésre. Igyekszünk fejleszteni szolgáltatásainkat, vissza akarjuk szerezni a bizalmat. Az elnök hallgat egy sort, aztán hozzátézi:

— Vissza is fogjuk szerezni.

P. F.

Mártélyon megnyílt az országos ifjúsági képzőművészeti tábor

Csongrád megyében, a szovjetunióbeli Odesszából, a Mártély melletti Tisza-parton hétfőn megnyílt a fiatalok országos ifjúsági képzőművészeti tábor. Az ország tizenkilenc megyéjéből és a fővárosból érkezett hatvan magyarországi, valamint a

Technokraták — technokratizmus

A technokrata mindennapi képze válamiféle negatív egyéniséget takar. Technokrata az, aki nem törődve az emberrel, a dolgok igazgatását helyezi mindenek fölé. Mégpedig oly módon, hogy a technika és a technikai tudás hatékony érvényesítése minden mást maga alá rendelő követelményként fogalmazódik meg.

Ez a törekvés azonban a döntések érdekében alapuló és értékekhez kötődő rendszeré, azaz a politikába ütközik. Ha tehát a technokraták keresztül kívánják vinni akarataikat, meg kell hódítaniok a politikai hatalmat is, vagy legalább is hatalmi súlyra kell szert tenniük. A technokrata képzet negativitása ebben nyeri el beteljesülését: a hatalomra törő szakelem, amely a dolgok irányításának racionalitását (hatékonyágát) a társadalom igazgatásának politikai rendszerére is rá kívánja erőszakolni. Ha egy társadalom politikai-hatalmi rendszere különösképpen ellenáll az említett „racionálisnak”, ezzel csak még jobban kidomborodik a technokrata-törekvés a maga sajátosságával. A technokrata a technika ágensének tűnik: küldetése, hogy beteljesítse a technika és tudomány apoteózisát, s a politikust a szakemberrel helyettesítse.

A technokratizmusnak e megszemélyesített képzetrendszere azonban kettős értelemben is torzít. Egyrészt, úgy tűnteti fel, mintha a fogalom a technikával áthatott társadalom technikai eleméből nőne ki közvetlenül. Másrészt, mert azt sugallja, mintha az emberek igazgatását el lehetne választani a dolgok igazgatásától. Pedig a tudomány tudományjellege Marx óta már régen az ellenkező jellegű felismerésben áll. A dolgok igazgatásában ugyanis eleve emberi viszonyok rejlenek, emberi kapcsolatok realizálódnak. A technokratizmus politikánkivülisége így csak látszólagos, s maga is jól körülhatárolható érdekek szolgálatában lép fel, és nyeri el társadalmi arculatát. Forrásait és gyökereit tekintve, a fejlett tőkés társadalmak olyan jelensége, amelyben a hagyományosabb tőke-érdekviseletnél hatékonyabban fejződhetnek ki e tőkeérdek valóságos követelményei.

Nyilvánvaló ugyanis, hogy egy tőkés ország lehetőségei közvetlenül és lényegesen kötődnek a tőkés világgazdaság összefüggéséhez. Alapvető követelmény a belső, nemzeti tőke szempontjából a lépéstartás, a megfelelő pozíció biztosítása a nemzetközi konkurrenciában. A nemzeti tőke, amely e követelményeken túl is növelni kívánja erejét és hatalmát, kettős feladatot teljesítésére kényszerül. Érdekel az állammal való összefonódottsága, ráutaltsága következtében abban, hogy az államigazgatás és az állami bürokrácia munkája kellőképpen hatékony legyen; ugyanakkor pedig a baloldalt, a munkásmozgalmat is magában foglaló parlamenti demokrácia erőviszonyaival és ellentétes törekvéseivel szemben, vagy azokat éppen megkerülve, arra törekszik, hogy rövid úton érvényesítse érdekeit. A két törekvés bonyolult kapcsolatban lehet egymással, attól függően, hogy az adott ország fejlődése miként felel meg a technika fejlődésével összefüggő modern követelményeknek.

A technokrácia és a technokraták társadalmi feladatköre és megbízatása a tőkés osztály előtt álló fenti feladatok megoldá-

sához kapcsolódik. Modernizációs feladatokat is ellát ott, ahol erre szükség van. De ellátván ezt, egyre inkább felszínre kerül érdekérvényesítésének közvetlen tőkés jellege. Ellensúlyozásként, akciója a tudomány és technika követelményeivel, azaz technikai érveléssel kívánja igazolni. Ezekkel a komponensekkel egyetemben válik az ideológiai viták középpontjává, s bontakozik ki ellenkező oldalán a technokráciának és a technokrata nézeteknek a kritikája: a tudományra és technikára hivatkozó érvelés burzsoá ideológikus jellegének leleplezése, érdekösszefüggéseire való visszavezetése.

De miként került át a szóhasználat — vetődhet fel a kérdés — a szocialista országok publicisztikájába és politikai szótárába? Szolgálhat-e egyáltalán valamiféle valóság-összefüggés megjelölésére? Tudvalevő: a szocialista gazdaság teljesítményeinek a mércéje maga sem független a világgazdasági összefüggésektől. Hogy a magyar munkás, paraszt és értelmiségi teljesítményének mi az értéke — nem egyszerűen az ország határain belül dől el. Így a fejlett technika és a termelés racionalizálásának, teljesítőképességének a növelése kényszerű követelményektől befolyásoltan is jelentkezik, áldozatokat követelve valamennyi társadalmi rétegtől, megnövelve a szocialista állam szociálpolitikai és kulturális nehézségeit, de egyúttal felelősségét is. A kérdés ilyen körülmények között így fogalmazható meg: a gazdaság hatásvéleményének, folyamatos modernizálásának a követelményét szem előtt tartva, figyelmen kívül hagyhatjuk-e egyenlőtlenségeket is termelő hatásait, vagy pedig ez utóbbiak figyelembe vételével kell a gazdaságfejlesztés problémáit megoldani (politizálni!) megoldanunk. Az első lehetőség egy potenciális technokratológiát feltételez; a második viszont a politika mozgósítósatornaín keresztül különböző megoldási lehetőségeket felkutat és teremt, tehát „alternatív” társadalmi aktivitás követelményeinek felel meg.

Természetesen, az általunk választott utóbbi lehetőséget sem kerülheti meg a hatékonyság, a teljesítmény követelményét. Ez politikai és ideológiai hatását tekintve, olyan konzervativizmus; szakelem- és szaktudás-ellenesség lenne, amely saját teljesítményével messze alulmaradna a társadalmi követelményekkel szemben. Az előbbi megoldás viszont a társadalmi egyenlőtlenségeket és hierarchizálódot olyan mértékben szabadjára engedné, hogy az éles kontrasztként lépne szembe a szocialista hatalom jellegével és értékrendjével.

Már az elmondottakból is következik, hogy alapvető különbség van abban, ahogy a technokratizmus kérdése tőkés vagy szocialista relációban felmerül. A kapitalizmusban a tőkés osztályérdek bázisán intézményesülhet, a szocializmusban viszont hiányzik az az osztály, amelynek bázisán meghonosodhatna. Eppen ezért csak történelmileg, egy meghatározott fejlődési szakasz és nemzetközi körülmény együttes hatására fellépő, leközölhető veszélyként lehet jelen. Anélkül azonban, hogy valaha is a tőkés rendszerre jellemző valósággá válhatna.

Hülvely István

Október fényei

Jubileumi szovjet történelmi kiállítás nyílik a Budavári palotában

„Október fényei” címmel szocialista államának hat év-jubileumi kiállítás nyílik szerdán a Munkásmozgalmi Múzeum aulájában a Szovjetunió Központi Forradalmi Múzeumának anyagából. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója alkalmából összeállított gazdag és sokrétű anyag méltán reprezentálja a világ első

a mezőgazdaság fejlődését, új vasútvonalak, erőművek, egészségügyi intézmények építését. Nyomon követhetjük a tudomány új útjainak születését, az űrkutatás fejlődését. Elhozhat Budapestre a Szaljut orbitális űrállomás űrhajósának öltözékét, kiállítás az a karszalagot, amelyet Gagarin autogramja díszít, s azt a történelmi fotót, amely 1961-ben készült a világ első űrhajósáról és K. K. rojlov főkonstruktorról. A kiállítás részletesen beszámol a szovjet kulturális életről. Bemutatják Jack London-

nak, a forradalom után megjelent első orosz nyelvű kötetét, Aszfajev „Párizs lángjai” című művének zenei partitúráját a szerző bejegyzéseivel és a „Felszabadítás” című film eredeti rendezői példányát. A kiállítás befejező része a Szovjetunió és Magyarország kapcsolatait dők építómunkáját, az ipar, dokumentálja.